

Програма для України з розширення прав і можливостей на місцевому рівні, підзвітності та розвитку

Програма за підтримки ЄС та його держав-членів Німеччини, Швеції, Польщі, Данії, Естонії та Словенії

Бастіан Файгель
Директор Програми від GIZ

Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH
вул. Велика Житомирська, 20, Київ, 01001

Телефон: +380 (44) 581 27 92
E-mail: bastian.veigel@giz.de

Лист для керівників: ВСЕ БУДЕ УКРАЇНА

21 березня 2022 року

Кому: Головам громад

Лист Програми «U-LEAD з Європою» головам громад

Шановні голови громад,

За останні 26 днів Україна переживає найгірше випробування за всі роки незалежності унаслідок повномасштабної війни Російської Федерації. Завдяки героїчному опору і силі духу українського народу, яким захоплюються та підтримують у всьому світі, Україна протистоїть агресору. Проте мільйони українців, серед яких жінки, діти та люди похилого віку, потерпають від гуманітарної кризи, спричиненої вторгненням окупаційних військ. У цьому 55-му листі для голів громад ми зосереджуємося на найактуальнішій інформації та практичній підтримці в цей найважчий для Вас час, інформуючи про важливі законодавчі акти та роз'яснення, необхідні в умовах запровадженого воєнного стану.

Зокрема, хочемо звернути Вашу увагу на додаток, у якому описано, як органи місцевого самоврядування повинні діяти щодо оформлення та видачі довідки про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи тим, хто змушений був змінити місце свого постійного проживання через військові дії.

Також нагадуємо, що регіональні офіси програми U-LEAD з Європою продовжують надавати експертну підтримку громадам, у тому числі через наш спеціальний [Telegram канал](#), нашу групу у [Facebook](#) «U-LEAD консультує», а також гарячу лінію для консультування громад за номером (067) 904-08-80. Ми також підтримуємо величезні зусилля громад Європейського Союзу, які збирають гуманітарну допомогу для Ваших громад і шукають способи якнайшвидше її доставити до Вас.

Основне законодавство та його оновлення

07 березня набрав чинності Закон України «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни» від 3 березня 2022 року [№ 2115-IX](#), відповідно до якого фізичні особи, фізичні особи - підприємці, юридичні особи подають **облікові, фінансові, бухгалтерські, розрахункові, аудиторські звіти та будь-які інші документи**, подання яких вимагається відповідно до норм чинного законодавства в документальній та/або в електронній формі, **протягом трьох місяців після припинення чи скасування воєнного стану** або стану війни за весь період неподання звітності чи обов'язку подати документи.

13 березня постановою КМУ [№ 269](#) «Про внесення змін до Порядку оформлення і видачі довідки про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи» оновлено вищеназваний Порядок. Тепер **статус внутрішньо переміщеної особи** можуть отримати громадяни України, котрі станом на 24.02.22 р. постійно проживали в регіонах, де ведуться активні бойові дії, перелік яких затверджено розпорядженням КМУ від 06 березня 2022 р. [№ 204](#) та змушені були змінити місце свого проживання унаслідок таких дій. У період дії воєнного стану для отримання довідки про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи потрібно звернутися до уповноваженої особи виконавчого органу сільської, селищної, міської ради або центру надання адміністративних послуг. Така уповноважена особа приймає рішення та видає довідку внутрішньо переміщеній особі і реєструє заяву з формуванням електронної справи з використанням інформаційних систем Мінсоцполітики для включення інформації про внутрішньо переміщену особу до Єдиної інформаційної бази даних про внутрішньо переміщених осіб. Більше інформації надано у **Додатку**.

11 березня постановою КМУ № [261](#) «Про затвердження Порядку та умов надання **компенсації місцевим бюджетам на оплату комунальних послуг**, що надаються під час розміщення тимчасово переміщених осіб, у період воєнного стану» затверджені вищеназвані Порядок та умови, а також визначено механізм надання компенсації місцевим бюджетам на оплату комунальних послуг, спожитих у будівлях (приміщеннях) комунальної форми власності.

Також 11 березня постановою КМУ № [252](#) «Деякі питання формування та виконання **місцевих бюджетів у період воєнного стану**» змінено повноваження органів місцевого самоврядування щодо формування та виконання місцевих бюджетів. Відтепер виконавчі комітети відповідних місцевих рад:

- прийматимуть за поданням місцевих фінансових органів рішення про внесення змін до рішень про місцеві бюджети;
- здійснюватимуть без погодження з відповідною комісією місцевої ради передачу бюджетних призначень від одного головного розпорядника бюджетних коштів до іншого, перерозподіл видатків бюджету і надання кредитів з бюджету за бюджетними програмами, включаючи резервний фонд бюджету, додаткові дотації та субвенції, у межах загального обсягу бюджетних призначень головного розпорядника бюджетних коштів, а також збільшення видатків розвитку за рахунок зменшення інших видатків (окремо за загальним та спеціальним фондами бюджету) за бюджетною програмою;
- прийматимуть рішення про перерахування коштів з місцевого бюджету державному бюджету для здійснення згідно із законом заходів загальної мобілізації;
- затверджуватимуть місцеві (цільові) програми (вносять до них зміни) з дотриманням вимог статті 91 Бюджетного кодексу України.

10 березня постановою КМУ № [248](#) «Деякі питання застосування **єДокумента в період дії воєнного стану**» затверджено Порядок, який визначає процедуру формування, пред'явлення та встановлення достовірності єДокумента, котрий посвідчуватиме особу в період дії воєнного стану, відображаючи в електронній формі інформацію, що ідентифікує особу та міститься в паспорті громадянина України та/або в паспорті громадянина України для виїзду за кордон, та/або в посвідченні водія разом з унікальним електронним ідентифікатором (QR-кодом), який забезпечує перевірку зазначеної інформації.

09 березня постановою КМУ № [246](#) «Про внесення змін до Порядку зарахування частини **акцизного податку** з виробленого в Україні та ввезеного на митну територію України **пального** до загального фонду відповідних бюджетів місцевого самоврядування» визначено індивідуальні частки акцизного податку з виробленого в Україні та ввезеного на митну територію України пального у першому півріччі 2022 року для кожного бюджету місцевого самоврядування.

07 березня постановою КМУ № [221](#) «Деякі питання оплати праці працівників державних органів, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій, що фінансуються або дотуються з бюджету, в умовах воєнного стану» керівникам органів місцевого самоврядування рекомендовано до припинення чи скасування воєнного стану в Україні в межах фонду заробітної плати, передбаченого у кошторисі, самостійно визначати розмір **оплати часу простою працівників**, але не нижче від двох третин тарифної ставки встановленого працівникові посадового окладу.

Також 07 березня постановою КМУ № [220](#) «Питання надання **гуманітарної та іншої допомоги цивільному населенню** в умовах воєнного стану в Україні» затверджено «Порядок надання гуманітарної та іншої допомоги цивільному населенню в умовах воєнного стану в Україні». Одержувачами коштів, що надійшли в національній та іноземній валюті на поточний рахунок Мінсоцполітики України як благодійна пожертва, гуманітарна допомога, гранти та дарунки, є, зокрема, виконавчі органи міських, районних у містах, сільських, селищних рад. Порядком визначено напрямки і черговість використання таких коштів.

Того ж дня постановою КМУ № [215](#) «Про особливості нарахування та виплати грошових допомог, пільг та житлових субсидій на період дії воєнного стану» встановлено особливості нарахування та виплати вищезазначених **соціальних виплат** на території тих адміністративно-територіальних одиниць, де структурні підрозділи з питань соціального захисту населення виконавчих органів міських, районних у містах рад не можуть забезпечити підготовку виплатних документів та проведення фінансування.

Також 07 березня постановою КМУ № [214](#) «Деякі питання надання **державної соціальної допомоги** на період введення воєнного стану» встановлені особливості надання державної соціальної допомоги упродовж воєнного стану та одного місяця після його припинення чи скасування.

06 березня постановою КМУ № [209](#) «Деякі питання державної реєстрації в умовах воєнного стану та внесення змін до постанови КМУ від 28 лютого 2022 р. № 164» встановлено, що в умовах воєнного стану **державна реєстрація** юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань, державна реєстрація речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень проводиться **виключно** державними реєстраторами юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців, державними реєстраторами речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень, посадовими особами Міністерства юстиції України, його територіальних органів, включеними до затвердженого Міністерством юстиції України переліку державних реєстраторів та посадових осіб, яким в умовах воєнного стану надається доступ до Державного реєстру речових прав на нерухоме майно та/або Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань.

05 березня постановою КМУ № [206](#) «Деякі питання оплати **житлово-комунальних послуг** в період воєнного стану» заборонено нарахування та стягнення неустойки (штрафів, пені), інфляційних нарахувань, процентів річних, нарахованих на заборгованість, утворену за несвоєчасне та/або неповне внесення населенням плати за житлово-комунальні послуги, а також припинення/зупинення надання житлово-комунальних послуг населенню у разі їх несвоєчасної оплати або оплати не в повному обсязі.

04 березня постановою КМУ № [199](#) «Питання надання у 2022 році **застрахованим особам одноразової матеріальної допомоги** у зв'язку із втратою частини заробітної плати (доходу), робота (економічна діяльність) яких тимчасово зупинена внаслідок проведення бойових дій під час воєнного стану в Україні» змінено постанову КМУ від 9 грудня 2021 р. № 1272 «Деякі питання надання допомоги в рамках Програми «Підтримка». Тепер допомога надається у розмірі 6500 грн. застрахованим особам, які працюють на умовах трудового договору (контракту), гіг-контракту, іншого цивільно-правового договору, на інших підставах, передбачених законом, та фізичним особам – підприємцям, страхувальники яких одночасно відповідають низці ознак, які визначені у вищезазначеній постанові КМУ, зокрема якщо

вони були платниками єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування та перебували на обліку у Волинській, Дніпропетровській, Донецькій, Житомирській, Запорізькій, Київській, Луганській, Миколаївській, Одеській, Сумській, Харківській, Херсонській, Чернігівській областях або у м. Києві.

28 лютого постановою КМУ № [169](#) «Деякі питання **здійснення оборонних та публічних закупівель** товарів, робіт і послуг в умовах воєнного стану» встановлено, що в умовах воєнного стану оборонні та публічні закупівлі товарів, робіт і послуг здійснюються без застосування процедур закупівель та спрощених закупівель, визначених Законами України «Про публічні закупівлі» та «Про оборонні закупівлі». Переліки та обсяги закупівель товарів, робіт і послуг визначаються рішеннями замовників/державних замовників, що здійснюють такі закупівлі. Конкретний порядок здійснення оборони та державних закупівель в умовах воєнного стану пояснюється в листі Міністерства економіки України [№ 3304-04/9472-06](#) від 9 березня.

24 лютого КМУ ухвалив розпорядження № [181-р](#) «Питання запровадження та забезпечення здійснення заходів правового режиму воєнного стану в Україні», яким **органам місцевого самоврядування доручив забезпечити виконання заходів, визначених планом**, задля організації посиленої охорони та оборони та оборони важливих об'єктів національної економіки та об'єктів, що забезпечують життєдіяльність населення.

10 березня Міністерство охорони здоров'я України (далі – МОЗ України) своїм наказом № [458](#) затвердило «Мінімальні вимоги щодо забезпечення **санітарного та епідемічного благополуччя** населення під час екстреного облаштування місць тимчасового перебування осіб, які вимушені покинути місця постійного проживання у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації».

Також 10 березня Міністерство фінансів України наказом № [95](#) «Про внесення змін до Типової **програмої класифікації видатків та кредитування** місцевого бюджету» доповнило вищеназвану класифікацію позицією щодо видатків, пов'язаних із наданням підтримки внутрішньо переміщеним та/або евакуйованим особам у зв'язку із запровадженням воєнного стану.

07 березня Міністерство оборони України видало наказ № [84](#) «Про затвердження форми контракту добровольця територіальної оборони та посвідчення **добровольця територіальної оборони**».

25 лютого наказом МОЗ України № [380](#) «Про зупинення дії наказу МОЗ України № 2153 від 04 жовтня 2021 року» зупинена дія вищеназваного наказу МОЗ України «Про затвердження Переліку професій, виробництв та організацій, працівники яких підлягають **обов'язковим профілактичним щепленням**», до завершення воєнного стану в Україні.

12 березня МОЗ України оприлюднило [роз'яснення](#) щодо **виплати заробітної плати** в умовах воєнного стану, в якому пояснює, зокрема, як діяти, якщо унаслідок форс-мажорних обставин: відповідальна посадова особа (бухгалтер) не має фактичної можливості здійснювати нарахування заробітної плати у встановлені строки; роботодавець не має даних для нарахування заробітної плати (персональних даних працівників, реквізитів їх особових карток для зарахування заробітної плати, рахунків для перерахування податків на заробітну плату тощо) або вони втрачені; відсутня особа, яка має право другого підпису; в зарплаті виявлено лічильні помилки поточного року тощо.

У [роз'ясненні](#) Державної регуляторної служби України від 10 березня щодо регуляторної діяльності органів місцевого самоврядування в умовах воєнного стану наголошується, що на законодавчому рівні не встановлено особливостей реалізації регуляторних процедур під час воєнного стану. Тому в умовах воєнного стану регуляторна діяльність має здійснюватися за загальними правилами, що діяли до його

запровадження. Водночас, дія Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» не поширюється на здійснення регуляторної діяльності, зумовленої прийняттям актів, спрямованих на запровадження та здійснення заходів правового режиму воєнного стану.

28 лютого Національне агентство з питань запобігання корупції (далі – НАЗК) оприлюднило своє роз'яснення № [2](#) щодо застосування окремих положень Закону України «Про запобігання корупції» стосовно **заходів фінансового контролю** в умовах воєнного стану. 07 березня НАЗК оприлюднило роз'яснення № [4](#) щодо застосування окремих положень Закону України «Про запобігання корупції» стосовно заходів фінансового контролю в умовах воєнного стану (подання декларації, повідомлення про суттєві зміни в майновому стані, повідомлення про відкриття валютного рахунка в установі банку-нерезидента, проведення перевірок). Наголошується, зокрема, що щорічна декларація за 2021 рік подається у період з 00 годин 00 хвилин дня, наступного за днем припинення чи скасування воєнного стану, до 00 годин 00 хвилин відповідного числа третього місяця від такого дня.

01 березня НАЗК оприлюднило роз'яснення № [3](#) щодо подання декларації «кандидата на посаду» та проведення спеціальної перевірки, в якому наголошує, що до припинення воєнного стану кандидати на відповідні посади можуть не подавати декларації «кандидата на посаду» та відповідно спеціальна перевірка проводиться в цей період не буде.

14 березня НАЗК у своєму роз'ясненні №[6](#) наголошує, що проходження посадовими особами місцевого самоврядування військової служби та служби у складі Сил територіальної оборони Збройних Сил України чи добровольчих формувань територіальних громад за контрактом не є порушенням **обмеження щодо сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності**, передбаченого у п. 1 ч. 1 ст. 25 Закону України «Про запобігання корупції».

28 лютого Міністерство освіти і науки України (далі – МОН України) у листі № [1/3292-22](#) «Щодо **написання заяв про відпустки без збереження заробітної плати** у зв'язку із введенням в Україні правового режиму воєнного стану» наголошує на забороні керівникам органів управління освітою та/або керівникам закладів освіти примушувати працівників (педагогічних, наукових, науково-педагогічних, інших) до написання заяв про відпустку без збереження заробітної плати.

7 березня МОН України у листі № [1/3378-22](#) «Про практику **застосування трудового законодавства у галузі освіти і науки** під час дії правового режиму воєнного стану» нагадує як оформити простій; як оплачувати працю працівників закладів освіти під час призупинення навчання; як оформити табель обліку робочого часу у випадку втрати зв'язку з працівником, а також наголошує, що працівники закладів освіти, які тимчасово виїхали за кордон, але з об'єктивних причин не можуть виконувати посадові (службові) обов'язки (у тому числі у традиційному режимі або дистанційно), мають право подати заяву про відпустку (із збереженням заробітної плати або без збереження заробітної плати), або про звільнення. Якщо ж для працівників проїзд до робочого місця неможливий у зв'язку з об'єктивними причинами (небезпека, зупинений транспорт тощо), проте вони можуть виконувати роботу дистанційно, МОН України рекомендує запровадити у закладі освіти дистанційний режим роботи.

4 березня Національне агентство з питань державної служби (далі – НАДС) оприлюднило своє роз'яснення № [149 п/з](#) щодо **нез'явлення державних службовців на роботу** та надання їм відпусток під час воєнного стану, а також щодо оформлення відносин із державними службовцями, яких зараховано до територіальної оборони.

Також 4 березня НАДС оприлюднило своє роз'яснення № [148-р/з](#) «Про втрату чинності розпорядчих актів щодо відсторонення від роботи **невакцинованих від COVID-19 державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування**». Розпорядчі акти органів місцевого самоврядування щодо відсторонення від роботи невакцинованих від COVID-19 працівників визнаються такими, що втратили чинність з дня набрання чинності наказом МОЗ України від 25 лютого 2022 року № 380. Відтак відсторонені особи повинні бути допущені до виконання своїх трудових обов'язків.

Заходи підтримки для громад і громадян

04 березня Рада ЄС своїм [Рішенням №2022/382](#) запровадила **тимчасовий захист громадян України**, які внаслідок широкомасштабного вторгнення збройних сил Російської Федерації змушені були шукати захисту в ЄС. Усі, хто виїхав з України через збройну агресію можуть перебувати в будь-якій країні ЄС протягом одного року, щоправда цей строк може бути продовженим ще на рік, згідно із вищевикладеним Рішенням Ради ЄС. Українці, які отримали тимчасовий захист, мають право на проживання, соціальну та медичну допомогу, працю. Діти можуть відвідувати заклади освіти. Більше інформації про підтримку, на яку громадяни України можуть розраховувати в ЄС, знаходиться [ТУТ](#).

Неурядові громадські або благодійні організації можуть отримати гранти щодо надання підтримки громадам, вразливим категоріям населення та особам, що потребують допомоги в Україні в межах **Програми ООН із відновлення та розбудови миру**. Заходи Програми згруповано за такими ключовими компонентами, які відображають пріоритетні потреби: компонент 1 «Економічне відновлення та розвиток інфраструктури»; компонент 2 «Міське врядування та реформа з децентралізації влади»; компонент 3 «Громадська безпека та соціальна згуртованість». Цей конкурс не має кінцевого строку і буде тривати на постійній основі до оголошення про його завершення вищезазначеною Програмою ООН. Більше інформації про конкурс – за цим [посиланням](#).

ICAP Єднання розпочав грантовий конкурс за оновленою і спрощеною процедурою «Швидка підтримка спроможностей громадянського суспільства України діяти в надзвичайних обставинах». Мета конкурсу – надати кошти організаціям громадянського суспільства, щоб вони змогли швидко відреагувати на виклики і потреби у воєнних умовах. Більше інформації про конкурс – за цим [посиланням](#).

Програма USAID «Конкурентоспроможна економіка України» пропонує приєднатись до програми тимчасового переміщення підприємств з постраждалих регіонів. Підприємства, які подадуть заявку, отримають підтримку в: забезпеченні безкоштовного переїзду до місця тимчасового переміщення; підборі відповідних приміщень для розміщення виробництва; переміщенні та розселенні персоналу; підборі працівників в місці дислокації після переїзду. Щоб подати заявку заповніть форму за цим [посиланням](#).

Львівська обласна військова адміністрація шукає на Львівщині земельні ділянки, куди можна перенести потужності, а також підбирає великі приміщення, у тому числі й під склади. Для усіх релокалізованих бізнесів буде сформовано пакет замовлень, наприклад, забезпечення оборотними коштами та можливості виплат найманим працівникам. Львівська ОВА допомагатиме з перетином кордону для експортерів. Також вирішуватимуться проблеми з придбанням валюти для розрахунків за імпортні поставки. Для перевезення підприємств на Львівщину потрібно заповнити анкету за цим [посиланням](#).

Спілка українських підприємців прагне допомогти вести бізнес під час війни. Для цього відкрито окремий [інформаційний ресурс](#), де Спілка розповідає про: евакуацію виробництва; трудові відносини під час війни; податкові послаблення та інші державні програми підтримки бізнесу.

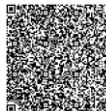

З ЄВРОПОЮ

Створено Telegram-канал «[Пошук зниклих](#)», що містить інформацію про **дітей, які загубилися або знайшлися**.

Офіс Президента України спільно з ЮНІСЕФ та Міністерством соціальної політики України створили бот https://t.me/dytyna_ne_sama_bot для допомоги **дітям у складних ситуаціях** у воєнний час.

[Національний портал допомоги населенню](#) містить **контакти та інформацію для осіб, яким потрібна допомога**. Тут Ви знайдете інформацію про те, до кого звертатися та як діяти у складних обставинах під час війни, від пошуку тимчасового житла та транспорту, до можливостей волонтерства в різних регіонах країни.

YouControl – платформа «Люди для України» була запущена Міністерством оборони України спільно з Міжнародним фондом «Відродження», people4ua.com, яка дозволяє якнайшвидше надати **допомогу саме тим, хто її потребує!** Реєструйтеся й вкажіть, яку допомогу ви готові надавати, де та коли.

Відповідно до розпорядження КМУ № 228-р від 17 березня було створено **Національне інформаційне бюро** для збору даних про українських військовополонених, загиблих, зниклих без вісті або незаконно затриманих окупантами. Громадяни можуть скористатися «гарячою лінією» за номером 1648, а також за номером +380 44 287 81 65 (якщо вони перебувають за кордоном). Вебсайт бюро незабаром розпочне свою роботу за цим [посиланням](#).

З повагою,

Бастіан Файгель

Директор Програми «U-LEAD з Європою» від GIZ

